

Regeringen
Näringsdepartementet
Landsbygdsminister
Jennie Nilsson

2018/19:MJU9

MYCKET BRÅDSKANDE**Miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2018/19:MJU9 om
LICENSJAKT PÅ SÄL**

Föreningen Jaktkritikerna, tidigare *Riksföreningen hänsynsfull jakt*, är en ideell och opolitisk förening som bildades 1987 och är en av Sveriges äldsta miljöorganisationer. Föreningen arbetar för att värna de vilda djuren. Jaktkritikerna är den enda svenska miljöorganisation, som värnar alla vilda däggdjur och fåglar.

Jaktkritikerna vill med detta brev rikta en uppmaning till regeringen att inte godta förslaget om att införa licensjakt på säl, som riksdagen (miljö- och jordbruksutskottet) röstade igenom den 4 april 2019. Detta riksdagsbeslut bygger på oriktiga grunder, på okunskap och missförstånd.

Vid granskandet av den omfattande lobbyprocess, som intresseorganisationer med Svenska Jägareförbundet i spetsen lyckats ro ända in i riksdagen, med ett så beklagansvärt och otidsenligt förslag i skuggan av den akuta miljö- och klimatsituationen för både människor, natur och djur – är häpnadsväckande. Det finns ingen djuretisk begrundan, vilket Jaktkritikerna tolkar som arrogans mot den långa process som förevarit i både EU, WTO och många andra länder **mot** både säljakt och sälprodukter. För det stora gemenskapsintresset av att skydda de marina däggdjuren som tillhör de återstående 4 % av jordens däggdjur i förhållande till människans och tamdjurens 96 % - finns inget ansvar. Att på allvar hävda ”gynnsam bevarandestatus” i massutrotningens tid för att få döda högtstående marina däggdjur som säljar ter sig petrifierat och kortsiktigt. Metoderna att döda säljar kommer att framstå lika oetiska som att släppa kemikalier och plast i haven. Stoppa detta förslag medan tid är och börja en ny epok med att införa ”Greta-effekten” även för djuren; med att begrunda både vetenskapliga röster mot säljakt som lösning och svenska NGO:s invändningar mot den oetiska säljakten, samt inte minst, beakta att säl och skarv inte ska behöva offras för människans rovdrift på hav och fiske.

Riksdagens beslut om licensjakt på säl baseras på nedanstående grundläggande argument:

1. Det ökande antalet säljar hotar fiskebestånden i Östersjön.
2. Sälen orsakar stora skador på kustfisket och förstör fångstredskapen.
3. I dagsläget utgör licensjakt på säl ingen fara för sälarnas bevarandestatus.

Fakta som talar mot de argument, som låg till grund för omröstningen:**Argument 1 i riksdagen - *Det ökande antalet säljar hotar fiskebestånden i Östersjön***

Enligt en ny studie från Stockholms universitet är det inte sälarna, som äter för mycket fisk och som orsakar att fiskebestånden i Östersjön minskar. Det är främst klimatförändringar, övergödning och överfiske (trålning) som är de verkliga problemen.

Det framgår också av denna studie att ännu större populationer av säl **inte skulle utgöra hot mot fiskebestånden**. Syftet med denna studie - *Environment and fisheries impact are stronger than seal predation* är att förstå konflikten mellan fiskare och sälen ur ett biologiskt perspektiv.

För närvarande finns ca: 30 000 gråsäl i Östersjön, men enligt denna studie skulle vi kunna ha upp till 100 000 sälar utan att det skulle påverka fiskebestånden, lika mycket som klimatförändringar, övergödning och fiske gör. Östersjön är ett av jordens mest förorenade hav, det hotas i dag av gamla miljösynder, såsom övergödning, syrebrist och överfiske.

Jaktkritikerna anser att den debatt, som under hösten 2018 förts i olika typer av media har i flera fall varit osaklig. Vid flera tillfällen under hösten sände Vetenskapsradion program där svenska sälforskare uttalade sig om utökad jakt på säl. ”Utökad säljakt är på gång i Sverige. Det kan gynna fiskebestånden i Östersjön, enligt torskforskare Sture Hansson vid Stockholms universitet”. (Kaliber 2018-09-12). Eftersom denna rapport väckte många frågor skickade Jaktkritikerna ett brev till redaktionen, eftersom det är viktigt att SVR är opartiska och även låter ”den andra sidan” komma till tals.

En annan forskare, Mikaela Bergenius, på Sveriges lantbruksuniversitet, SLU intervjuades i Sveriges Radio P4 2018 09 12 och uttalade sig där om att bestånden på siklöja i Bottenviken hade gått ner och nu befann sig på en mycket låg nivå. Orsaken menade hon var att sälen konsumerade upp till åtta gånger mer än vad fisket gör. Hon frågade sig – ”Förvaltarna måste fundera vad man vill ha för ekosystem i Bottenviken. Vill man ha säl eller ha ett fiske. Vill man ha ett fiske måste sälpopulationen förvaltas på ett annat sätt än det görs idag, säger Mikaela Bergenius”.

Sälforskaren Sven-Gunnar Lunneryd gav sig in i denna offentliga debatt och föreslog skottpengar på säl, eftersom bristen på löjrom hade drivit upp priset till 3 500 kr/kg.(Norrbotten (JJ)

Ovanstående analyser angående sälpredation på fiskbestånden är grovt vilseledande och har godtagits utan ytterligare granskning av både Naturvårdsverket och av de politiker, som nu har röstat för licensjakt på säl i riksdagen.

I en artikel från SVT Norrbotten så framgår det att fisket av siklöja sker endast för att ta rommen och en fiskare kan försörja sig på detta ett helt år. Fisken blir ca 15 - 20 cm och innehåller 3 - 5 g rom. Det är alltså max 5% av fisken som utnyttjas och detta gäller alltså enbart honorna, **detta är rovdrift!** I affär kostar löjrom ca:3000 kr /kg. Det är verkligen en lyxprodukt och de flesta borde kunna avstå från rommen då den verkar kunna utrota en art, samtidigt som detta rovfiske ger ringar på vattnet och felaktigt pekar ut sälen och bokstavligt sätter den i skottgluggen.

De forskare och myndigheter, som ovan nämns är remissinstanser till Naturvårdsverket och har under flera decennier haft möjlighet att yttra sig över hur säljakten bedrivs.

I en artikel i Luke 2018-05-16, totalsågas den svenska forskningen under ledning av den svenske professorn Sture Hansson, av forskare vid Naturresursinstitutet och Helsingfors universitet. En av forskarna, Outi Heikinheimo menar att Östersjöns sälar och skarvar ingalunda konkurrerar om fisken med människan i den mån som tidigare hävdats. – ”När fångststatistiken inte är lika robust i andra länder kommer man att underskatta människans totala fångstmängder i jämförelse med vad sälen och skarven äter, säger Outi Heikinheimo till tidningen Luke.

(Comment to Hansson, S. et al. (2017): “Competition for the fish – fish extraction from the Baltic Sea by humans, aquatic mammals, and birds”, with special reference to cormorants, perch, and pikeperch **Outi Heikinheimo Hannu Lehtonen Aleks Lehikoinen** ICES Journal of Marine Science, Volume 75, Issue 5, September-October 2018, Pages 1832–1836, <https://doi.org/10.1093/icesjms/fsy054> Published:03 May 2018

Tidig forskning – se: Seals, Cod, Ecology and Mythology - Peter Meisenheimer 1995- och senare har kunnat belägga andra fakta när det gäller sälpredation på fiskebeståndet i havet - nämligen att det inte är säl och skarv, som orsakar utarmningen av fisk i våra hav. Vetenskap är en process och varje separat forskningsresultat kan omprövas. Den forskning som i decennier legat till grund för Naturvårdsverkets beslut om skydds jakt på säl utifrån tesen att det är sälen, som är den främsta orsaken till de försämrade

fiskebestånden visar sig i dag vara felaktig och följaktligen måste andra forskningsrön framöver ligga till grund för politiska beslut, avseende licensjakt på säl.

Argument 2 i riksdagen - Sälens orsakar stora skador på kustfisket och förstör fångstredskapen.

Jaktkritikernas motargument:

Jaktkritikerna anser att de åtgärder som kan förhindra skadegörelse på fiskeredskap inte har vidtagits, trots att Fiskerieringen har haft decennier på sig att utveckla andra fångstredskap, som är sälsäkra.

Exempelvis Snurrevadsfiske istället för garnfiske, som är en beprövad metod sedan mitten av 1800-talet. Denna fiskemetod används i stor utsträckning i Danmark för att fiska både plattfisk och torsk. I Norge har det kustnära snurrevadsfisket utvecklats till ett modernt och småskaligt fiske. Då redskapet inte ligger kvar i vattnet under en längre tid, finns inte möjlighet för sälerna att plocka fisk ur det och inte heller skada det. Med tanke på att Havs och Vattenmyndigheten 2015 betalade ut 20 miljoner kronor i viltskademedel för att förebygga och åtgärda skador av säl, då borde förebyggande åtgärder i form av sälsäkra fiskeredskap rymmas inom denna budget. Kustfiskare borde generellt sett få kraftigt rabatterade priser på sälsäkra redskap då det i nuläget tycks som om sälproblemen kvarstår på grund av att inte redskapen byts ut. Fiskerieringen måste försöka att samexistera med sälerna, som bara lever enligt sin natur. Jaktkritikerna anser att det är ett stort djurskyddsproblem att säl fastnar i nät, spöknät och fångstredskap – och drunknar. År 2001 beräknades ca 930 säl drunkna som bifångst, vilket även då ansågs vara en underdrift och av vikt att utifrån dagens sälpopulation uppdatera statistik gällande drunkningsdöd, antal bifångade säl i Sverige år 2019.

Argument 3 i riksdagen - I dagsläget utgör licensjakt på säl ingen fara för sälarnas bevarandestatus.

Jaktkritikernas motargument:

Ingen kan förutse eller förutspå vad som kan hända om regeringen beslutar om licensjakt på säl. Detta på grund av att ingen har någon kontroll på hur många säl som faktiskt skjuts i Sverige. Skyddsjakten om än inte heller kontrollerad, så ändå en skyddsjakt, men, ingen vet något om vad som kommer att kunna hända om det beslutas om licensjakt. Det som nu redovisas är endast de säl som bärgats. Stora risker föreligger således att fler säl kommer att förloras med en mer omfattande och okontrollerad jakt, inte minst om jakt tillåts på djupare vatten då helt omöjligt att få upp sälarna. Således förkastligt utifrån ett djuretiskt perspektiv.

I Naturvårdsverkets beslut 2018-08-27 av utökad skyddsjakt på vikaresäl (60) i Norrbottens län. Ärende nr: NV -05572-18, skriver Naturvårdsverket trots sitt beslut att ”**vikaresälerna inte bedöms ha en gynnsam bevarandestatus**, beroende på den låga tillväxthastigheten, samt att man bedömer att utbredningsområdet i framtiden kommer att minska på grund av klimatförändringar.

Detta gäller även Östersjögråsälerna som är en egen ras, den är anpassad att föda på isen, och skiljer sig från den Atlantiska gråsälerna, den är unik till sin art liksom vikaren, i minst lika hög grad som vikaren specialanpassad till Östersjön, men dock lite flexiblare än vikaren, då den också kan föda på land, men då med mycket större dödlighet.

I Världsnaturfondens remissvar till Naturvårdsverket den 12 mars 2018, avseende generella beslut om skyddsjakt efter samtliga sälarter (dnr: NV-08921-17) framgår det att WWF hade tagit del av en rapport från Havs- och Vattenmyndigheten *Underlag för klimatrefugier i havsplaneringen 2017* (rapport 37:2017). WWF anför i sitt remissvar att det **i denna rapport står att vikaresälerna riskerar att försvinna helt från Bottenviken och därför föreslår WWF att man istället bör ”buffra upp populationen för att öka artens chans i Östersjön att klara klimatförändringarna”**.

Jaktkritikerna anser att den utökade skyddsjakten på vikaresäl inte är förenligt med EU:s "Art- och habitatdirektiv" eftersom arten inte har en gynnsam bevarandestatus. Vikarens livsmiljö håller på att förändras på grund av klimatförändringar. Bristen på is i Östersjön hotar artens överlevnad eftersom vikaren är beroende av att föda sin kut på isen. Även i yttrandet från Naturhistoriska riksmuseet framgår det att de senaste årens inventering av vikare varierat kraftigt beroende på rådande isförhållanden. Även miljögifter, som PCB gör dem sjuka och reproduktionsförmågan försämras. Klimatförändringar/biologisk mångfald/sälen som viktig selektiv predator i ett redan sargat och sårat innanhav samt i Västerhavet.

Beslutet bortser helt från klimatförändringarna – inte minst gällande vikare – en unik rest från istiden, 10 000 år gammal, med en redan nu påtaglig minskning, igenväxta livmödrar, drygt trettio procent av honorna beräknas vara sterila, kutar som föds i vatten och drunknar på grund av avsaknad av is. Detta inte minst då det i vissa argument för säljakt i Sverige ekonomiska zon tydligt framgår att det är säljakt på isar som lockar, och beskrivs som "attraktiv". En jakt som framställs som en "säkrare jakt", då ej rörligt underlag, men – detta område är klart osäkert för vikarens framtid – just utifrån aspekter gällande klimatförändringar. Regeringen bör akut läsa in sig på detta område. **Östersjövikaren, med sin utsatthet även som unik underart bör icke vara föremål alls för jakt.**

Utöver dessa argument, som har legat till grund för det beslut, som togs i riksdagen om att införa licensjakt på säl **finns ytterligare aspekter, nämligen – etiska.**

WWF initierar insamlingar och fadderskap för sälkutar samtidigt som jägare i jaktpressen visar upp grova slaktbilder av sälar på blodiga klippor och stränder. Den sortens dikotomi i förhållande till djur är inte tidsenlig eller representativ för modern politik, särskilt som fisket därmed kan befläckas av oetiska metoder mot andra djur.

Just nu pågår en rättsprocess, som avser djurvälståndet i samband med skyddsjakt på gråsäl, knobbsäl och vikare. Jaktkritikerna har begärt prövningstillstånd hos Högsta förvaltningsdomstolen. Jaktkritikerna har genomfört omfattande undersökningar för att styrka vårt överklagande och vi hoppas att vårt utlåtande skall tillföra Högsta förvaltningsdomstolen fördjupad kunskap avseende denna fråga. Det är vår förhoppning att Högsta förvaltningsdomstolen skall ta intryck av vårt utlåtande och bifalla vår begäran om prövningstillstånd

Jaktkritikerna ställer sig negativa till licensjakt på säl bl.a. med motiveringen att licensjakt, till skillnad från skyddsjakt inte specifikt adresserar konflikten med fiskerinäringen.

Naturvårdsverket skriver:

"Det är svårt att bedöma konsekvenserna för yrkesfisket av eventuell licensjakt på säl i den mån jakten har populationsbegränsad effekt ...där skador uppstår kan det göra skillnad, men det kan lika gärna vara verkningslöst om jakten sker någon annanstans. Sälar kan röra sig över stora områden och licensjakten kommer sannolikt i mindre utsträckning att riktas mot specialiserade individer på fiskeredskap. Detta visar hur trubbigt licensjakt kan vara som verktyg".

Utöver att Naturvårdsverket själva är skeptiska till licensjakt på säl anser Jaktkritikerna att de argument, som riksdagen har utgått från är endimensionella och inte med verkligheten överensstämmande. Vi hoppas att Jaktkritikernas synpunkter ovan kan bidra till en bättre helhetssyn vad det gäller jaktfrågan på säl.

Biologisk mångfald är variationsrikedom bland levande organismer av alla ursprung, inklusive de marina - sälen har en viktig roll i ekosystemet.

Det är väl inte Svenska Jägareförbundet som ligger bakom denna introduktion av sälen som ett nytt ”jaktbart vilt” att ”förvalta” – och att dessa åtskilliga motioner om säljakt – inklusive krav att upphäva förbud mot handel med sälprodukter - till regeringen, som ytterst ligger till grund för detta förslag om licensjakt på säl? För det är väl inte så att allt är klart uttänkt och planerat, alltsedan regeringsuppdrag till Naturvårdsverket att utreda licensjakt på säl – redan 2013 – men att det snöpliga förbudet från WTO/EU om totalförbud mot handel med sälprodukter 2014/15 kom som ett oväntat hinder? Sedan dess har det lobbats ett antal år, och efter ytterligare regeringsuppdrag till Naturvårdsverket att utreda licensjakt på säl, samt nu också utredning på Jakt i Sveriges ekonomiska zon, trots ett redan mycket svårt skadat Östersjön, så är tonen hård, konsekvent och tydlig: sälen är orsaken till fiskdöd och dvärgtorskar, och mask!

Jaktkritikerna vädjar till samtliga att sätta sig in i sälfrågan och att alla framtida framställningar om utökad jakt på både däggdjur och fåglar måste ses i ett större perspektiv än de regionala. Av de larm som upprepas från forskare om de främsta hoten mot planetens djur och biologisk mångfald globalt - ingår JAKT. Det är av yttersta vikt att inte kortsiktiga lösningar och föråldrat synsätt med dödande av djur som konfliktlösning får mer fäste i vår tid, som är NU.

" Two months after Brian Tobin's press conference, the prestigious journal Science published a study, two of whose authors are scientists working for the Canadian Department of Fisheries and Oceans (DFO), in which it is concluded that predators (including seals) generally play no discernible role in the population dynamics of recovering fish stocks (including cod) (Myers, et al. 1995). In news media interviews with the report's authors, it was made clear that they believe that culling seals will have no positive impact on the cod recovery, at all (Strauss 1995). It must be stated baldly that, within the broad debate over how best to manage living resources in the Northwest Atlantic, the most serious conflict is between science and politics". (Seals, Cod, Ecology and Mythology - Peter Meisenheimer 1995)

Jaktkritikerna emotser med tacksamhet ett svar!

Föreningen Jaktkritikerna

Ordförande Richard Dehnisch
info@jaktkritikerna.se
073-903 45 25.

Styrelseledamot Eva Stjernswärd
eva.s@jaktkritikerna.se

Styrelseledamot
Margareta Sturemyr
Kolonigatan 1 B
413 21 Göteborg
margareta.s@jaktkritikerna.se
0764 - 26 91 92

Styrelseledamot Kristina Tyrenius
kristina.t@jaktkritikerna.se